

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-770 /545

Ankara

4 / 2 / 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

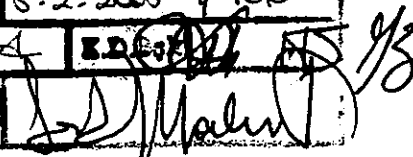
Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 13/1/2005 tarihinde kararlaştırılan "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar ve İklim Bakanlığı
Esas Kom.	Plan ve Bütçe
Tarih	8.2.2005 / 966
K. Md.	ERDOĞAN
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

5084 sayılı Kanun, bugüne kadarki uygulama sürecinde yatırımların ve istihdamın teşviki ve bu kapsamda bölgelerarası ekonomik dengesizlikleri gidermek yönünde çok önemli gelişmeler elde edilmesine imkan sağlamıştır. Bu Kanunla getirilen teşviklerden yararlanan yörelerde yatırımlarda büyük bir hızlanma görülmüştür. Başlanan yatırımların tamamlanmasıyla bu bölgelerde işsizlik sorunu büyük ölçüde çözülecek ve hızlı bir ekonomik büyüme yaşanacaktır.

Tasarı ile, teşviklerin daha etkili olmasını öngören iki temel değişiklik yapılmaktadır. Bunlardan ilki vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından kapsama girecek illerin belirlenmesinde, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca saptanan 2003 yılı sosyo-ekonomik gelişmişlik endeks değerinin de bir kriter olarak dikkate alınmasıdır. Böylece, endeks değeri eksi olan ve sosyo-ekonomik gelişmişlik yönünden birbirine benzer nitelik taşıyan tüm illerin kapsama alınması sağlanmış olmaktadır.

İkinci temel değişiklik ise, kapsama giren illerde 5084 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce faaliyete başlamış mükelleflere, bu faaliyetleri kapsamında yarattıkları istihdam dolayısıyla da teşviklerden yararlanma olanağının sağlanmasıdır. Bu düzenleme ile teşviklerin uygulanmasından önce faaliyete başlamış olan mükelleflere rekabet eşitliği imkanı sağlanmış olmaktadır.

Tasarı, yukarıda belirtilenler dışında uygulama sürecinde ortaya çıkan sorunları giderme yönünde de bazı hükümler içermektedir

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 5084 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeks değeri eksi olan iller de Kanunun kapsamına alınmaktadır.

Bu değişiklikle, daha önce kapsamda olmayan 13 il daha vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Kanun kapsamına girmekte ve bu teşviklerden yararlanan il sayısı 49'a ulaşmaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksinin negatif olması dolayısıyla kapsama giren 13 il aşağıda belirtilmiştir.

1- Kilis	6- Çorum	11- Elazığ
2- Tunceli	7- Artvin	12- Karaman
3- Kastamonu	8- Kütahya	13- Nevşehir
4- Niğde	9- Trabzon	
5- Kahramanmaraş	10- Rize	

MADDE 2- Madde ile yapılan değişiklikle, Kanunun yürürlüğünden önce kapsama giren illerde faaliyet gösteren mükelleflere, bu iş yerlerinde eskiden yarattıkları istihdam dolayısıyla da gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanma olanağı sağlanmaktadır. Daha önceki uygulamada eskiden beri faaliyette bulunanlar yarattıkları yeni istihdam ölçüsünde bu teşvikten yararlanmaktaydı.

Ancak, eskiden olduğu gibi kapsama dahil olmayan yörelerde yaratılan istihdamın, kapsama dahil olan illere kaydırılması halinde gelir vergisi stopaj teşviki uygulanmayacaktır.

MADDE 3- Bu maddede, 2 nci madde ile gelir vergisi stopaj teşviki için yapılan değişikliklere paralel olarak sigorta primi işveren hissesi teşviki için değişiklikler yapılmaktadır.

Ayrıca, teşvikten yararlanabilmesi için, çalıştırılan işçilerle ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca düzenlenmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin işçi hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmesi şartı getirilmiştir. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesinden dolayı Hazinece Sosyal Sigortalar Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı da işverenden tahsil edilecektir. Böylece teşvikten yararlanacak işverenlerin Sosyal Sigortalar Kurumuna olan yükümlülüklerini yerine getirmeye özen göstermeleri amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların yatırımcılara bedelsiz devri uygulamasından vazgeçilmekle birlikte, yatırımların da gerçekleştirilmesine imkan vermek amacıyla bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesi öngörülmektedir.

Düzenleme ile ayrıca, özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen, ancak planlanan yatırım bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gereken alanların ilgili mevzuatı çerçevesinde kullanılmak üzere bedelsiz kullanma izni verilmesi öngörülmüştür.

Öte yandan, organize sanayi bölgelerinde Hazineye ait arazi veya arsaların bedelsiz devrine ilişkin mevcut hükümler muhafaza edilerek öncelikle organize sanayi bölgelerindeki sanayi parsellerine yatırım yapılması teşvik edilmektedir.

MADDE 5- Yapılan değişiklikle, kapsama dahil illerde 1/10/2003 tarihinden önce faaliyete geçmiş olan işletmelerin, bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını 1/3/2004 tarihinden itibaren fiilen ve sürekli olarak en az yüzde 10 oranında veya en az 20 işçi artırımları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari on kişiye ulaşması koşuluyla, bulunduğu yere göre sağlanan oranlarda enerji desteğinden yararlanması öngörülmektedir.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınacaktır.

MADDE 6- 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (c) bendinde yapılan değişiklikle özelleştirme kapsamında devralınan işletmelerin devir alınmasının yeni işe başlama olarak değerlendirilmesi sağlanmaktadır. Maddenin (d) bendinde yapılan değişiklikle de özelleştirme kapsamında devralınan işletmelerin kapatılarak değişik bir ad veya unvan veya bir iş birimi olarak açılması halinde de, bu faaliyet ile ilgili olarak teşviklerin uygulanması sağlanmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, 5084 sayılı Kanuna geçici 2 nci madde eklenmekte ve anılan Kanunun 7 inci maddesinin (h) bendinde yer alan düzenlemeye benzer bir düzenleme bu Kanun kapsamına alınan yeni illerde yapılacak yatırımlar için de getirilmektedir. Düzenlemeyle kapsama yeni alınan illerde 1/1/2005 tarihinden itibaren azami iki yıl içerisinde (31/12/2006 tarihine kadar) tamamlanan yeni yatırımlar ile daha önce kapsama dahil olan illerde bu tarihten sonra (1/1/2005) başlayan ve azami iki yıl içinde (31/12/2006) tamamlanan yeni yatırımlar için vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteğinin, Kanunda belirtilen sürelerle bakılmaksızın yatırımın tamamlandığı tarihi izleyen beş yıl süresince uygulanmasına imkan sağlanmaktadır.

MADDE 8-Yürürlük maddesidir.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

**YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ İLE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 29/1/2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 2 - Bu Kanun;

a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hâsıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan iller ile bu iller dışında kalan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeks değeri eksi olan illeri,

b) Bedelsiz arsa ve arazi temini açısından (a) bendindeki iller ile kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri,

kapsar.”

MADDE 2- 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3- 31/12/2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen illerde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için yüzde 100’ü, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde 80’i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek tutar, işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken verginin çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

Şu kadar ki, 1/1/2005 tarihinden önce kapsama dahil olmayan illerde gerçekleştirilmiş olan istihdamın, kapsama dahil olan illere kaydırılması halinde bu teşvikten yararlanılamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 3- 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigorta primi işveren hissesi teşviki

Madde 4- 31/12/2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen illerde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki iş yerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primleri işveren hissesinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için yüzde 100’ü, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde 80’i, Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, işçi sayısı ile 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

Şu kadar ki, 1/1/2005 tarihinden önce kapsama dahil olmayan illerde gerçekleştirilmiş olan istihdamın, kapsama dahil olan illere kaydırılması halinde bu teşvikten yararlanılamaz.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca düzenlenmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Sigortalar Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin işçi hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmesi şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi nedeniyle Hazinece Sosyal Sigortalar Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.”

MADDE 4- 5084 sayılı Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 5- Bu Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki illerde en az on kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek veya tüzel kişiler lehine; Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsaların üzerinde 49 yıl süreli ve bağımsız ve sürekli nitelikli bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir. Üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilir. Ancak organize sanayi veya endüstri bölgelerinde yer alabilecek yatırımlar için bu bölgelerde tahsis edilecek boş parsel bulunmaması şartı aranır. İrtifak hakkına konu taşınmaz üzerinde kamuya ait bina ve müstemilat bulunması halinde bunlar için takdir edilecek yıllık irtifak hakkı bedeli, hak lehtarınca ödenir. Bu bedel, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca binalar için arsa payı hariç hesaplanan vergi değerinin yüzde biridir.

Özel mülkiyet konusu olmaması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen, ancak planlanan yatırım bütünlüğü içerisinde değerlendirilmesi gereken alanlar üzerinde bedelsiz kullanma izni verilir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanlar için gerekli plan, bedelsiz olarak verilecek ön izin süresi içinde yapılır.

İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren irtifak hakkı veya kullanma izni süresince uyulması zorunludur.

Yatırımcının, mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımı tamamlamadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilir ve üzerindeki muhdesat zemin sahibi idareye intikal eder. Öngörülen istihdam sayısına uyulmaması halinde ise bedelsiz olarak tesis edilmiş irtifak hakkı veya kullanma izni, bedelli irtifak hakkı veya kullanma iznine dönüştürülür. İrtifak hakkı veya kullanma izni bedelinin hesabında arazi ve arsa üzerindeki yatırımın değeri dikkate alınmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 5- 5084 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 6- 31/12/2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 1/10/2003 tarihinden itibaren 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen illerde imalât sanayi, madencilik, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, soğuk hava deposu, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanında faaliyete geçen, fiilen ve sürekli olarak asgari on işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için yüzde 50’si, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde 40’ı, Hazinece karşılanır.

Bu ille:de 1/10/2003 tarihinden önce yukarıdaki fıkrada belirtilen alanlarda faaliyete geçmiş olan işletmeler, bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayılarını 1/3/2004 tarihinden itibaren fiilen ve sürekli olarak en az yüzde 10 oranında veya en az yirmi işçi artırmaları ve çalıştırılan toplam işçi sayısının asgari on kişiye ulaşması koşuluyla, yukarıda belirtilen oranlarda enerji desteğinden yararlanır.

Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınır.

Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgari kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık müştereken yetkilidir.

MADDE 6- 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Özelleştirme kapsamında devralınan işletmeler hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi haller, 6 ncı maddenin uygulamasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmez.

d) Dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirilen işçi sayısı olarak bordronun ilgili olduğu dönemin son ayına ilişkin işçi sayısı dikkate alınır. Kapsama dahil olan illerde bulunan iş yerleri dolayısıyla birden fazla bordro verilmesi durumunda işçi sayısı olarak, 6 ncı madde uygulamasında ilgili işkolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının toplamı dikkate alınır. Özelleştirme kapsamında devralınan işletmeler hariç olmak üzere, mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan veya bir iş birimi olarak açılması halinde, bu faaliyetle ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 7- 5084 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 2- 1/1/2005 tarihi itibarıyla kapsama alınan illerde bu tarihten itibaren azami iki yıl içerisinde tamamlanan, daha önce kapsama dahil olan illerde ise 1/1/2005 tarihinden sonra başlayan ve bu tarihten itibaren azami iki yıl içerisinde tamamlanan yeni yatırımlar için 3, 4 ve 6 ncı maddelerde yer alan destek ve teşvikler, bu maddelerde yer alan sürelere bakılmaksızın yatırımın tamamlandığı tarihi izleyen beş yıl süresince uygulanır.”

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

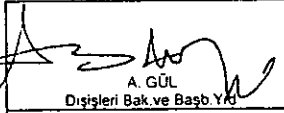
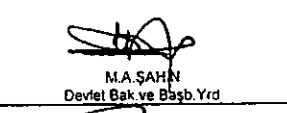
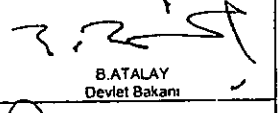

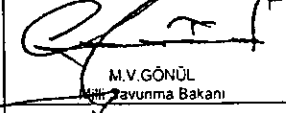
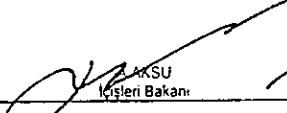

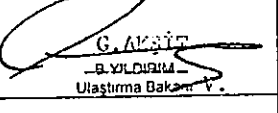
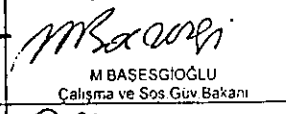

T/ 513

Madde 8- Bu Kanun 1/1/2005 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 9- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 A. BABACAN K. T. ÜZMEN Devlet Bakanı V.
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 A. AKSU İşleri Bakanı	 A. ŞENER K. ÜZMEN Maliye Bakanı V.
 H. ERK Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGÖZ Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKTAĞ Sadiye Bakanı	 G. AKŞİT B. YILDIZ Ulaştırma Bakanı V.
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylere Bakanı	 M. BAŞEŞGİOĞLU Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-770

57